

BlueTerra

Energy Experts

Empowering sustainability

NRK 10 februari 2020:

Wet- en regelgeving, E-Comply Klimaatakkoord, subsidies

Michiel Steerneman

Agenda

14.00 – 14.45

1. Activiteitenbesluit en labelverplichting
2. EED
3. NRK-BlueTerra: E-Comply, EU-Comply
4. Klimaatakkoord en subsidies

Interactief

0. Algemeen Wet- en regelgeving

EZK

Wet milieubeheer
(informatieplicht, EML)

Bevoegd gezag: gemeente/Omgevingsdienst

Energie Efficiency Directive

Uitvoering en controle: RVO

BZK

Labelverplichting

1. Activiteitenbesluit: Informatie- en energiebesparingsplicht

Wat is de Informatieplicht?

- Basis is Wet Milieubeheer van 1993
- Ontstaan uit afspraken in SER energieakkoord 2013
- Wiebes begin 2018: bedrijven en organisaties verplichten om de overheid te informeren
- Erkende Maatregellijsten (EML's)
- WETCHECKER: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/wetchecker-energiebesparing>

Indeling in 3 klassen

Voor wie? **Niet voor type C inrichtingen en ETS bedrijven**

- alle inrichtingen met een jaarlijks energiegebruik van > 50.000 kWh of > 25.000 m³ aardgas e.q.
- MJA/MEE bedrijven met ingang van eind 2020

Gebruikers	Categorie	Verplichtingen	Onderzoek
Klein-gebruikers	< 50.000 kWh <u>en</u> < 25.000 m ³ ae	Zorgplicht	Wijzen op relevante (generieke) energiebesparende maatregelen
Middel-grote gebruikers	Geen Klein of Groot-gebruiker	Alle energiebesparende maatregelen realiseren die zich binnen vijf jaar terugverdienen	Uitvoeringsplan op basis van checklist “Erkende maatregelen”
Groot-gebruikers	> 200.000 kWh <u>of</u> > 75.000 m ³ ae		Categorie A en B bedrijven kunnen kiezen uit: de erkende maatregelenaanpak of een audit

Informatie- en energiebesparingsplicht

- Ook als er 'groen' wordt ingekocht of als er al zonnepanelen zijn
- Ja, eerst maximaal besparen dan duurzaam opwekken
- Besparende maatregelen hebben een kortere terugverdientijd

Wat moet ik dan doen?

- E-loket RVO, aanvragen e-herkenning
- Of iemand machtigen
- Voor 5 december 2019, vervolgens vierjaarlijks

En dan?

- Invullen NAW en de EML
- Geef toelichting en indicatie van uitvoeringstermijn
- Uitvoeren van maatregelen: [energiebesparingsplicht](#)
- Toezicht en handhaving komen op gang

Erkende maatregelenlijst branches

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/handreiking-erkende/kort-overzicht/>

- kantoren
- zorg- en welzijnsinstellingen
- onderwijsinstellingen
- metaalbedrijven
- commerciële datacenters
- rubber- en kunststofindustrie
- autoschadeherstelbedrijven
- hotels en restaurants
- mobiliteitsbranche
- sport en recreatie
- agrarisch
- levensmiddelenindustrie
- drukkerijen, papier en karton
- bouwmaterialen
- verf en drukinkt
- tankstations en autowasinrichtingen
- meubels en hout
- bedrijfshallen
- detailhandel

Doelmatig beheer en onderhoud (DBO)

1. Iedere EML lijst heeft een lijst met doelmatig beheer en onderhoud maatregelen
2. Opzet Identiek voor alle branches. DBO gekoppeld aan activiteiten
3. DBO heeft geen wettelijk kader.

Advies: Neem DBO maatregel op in de onderhoudscontracten

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/erkende-maatregelen/>

Voorbeeld DBO maatregelen

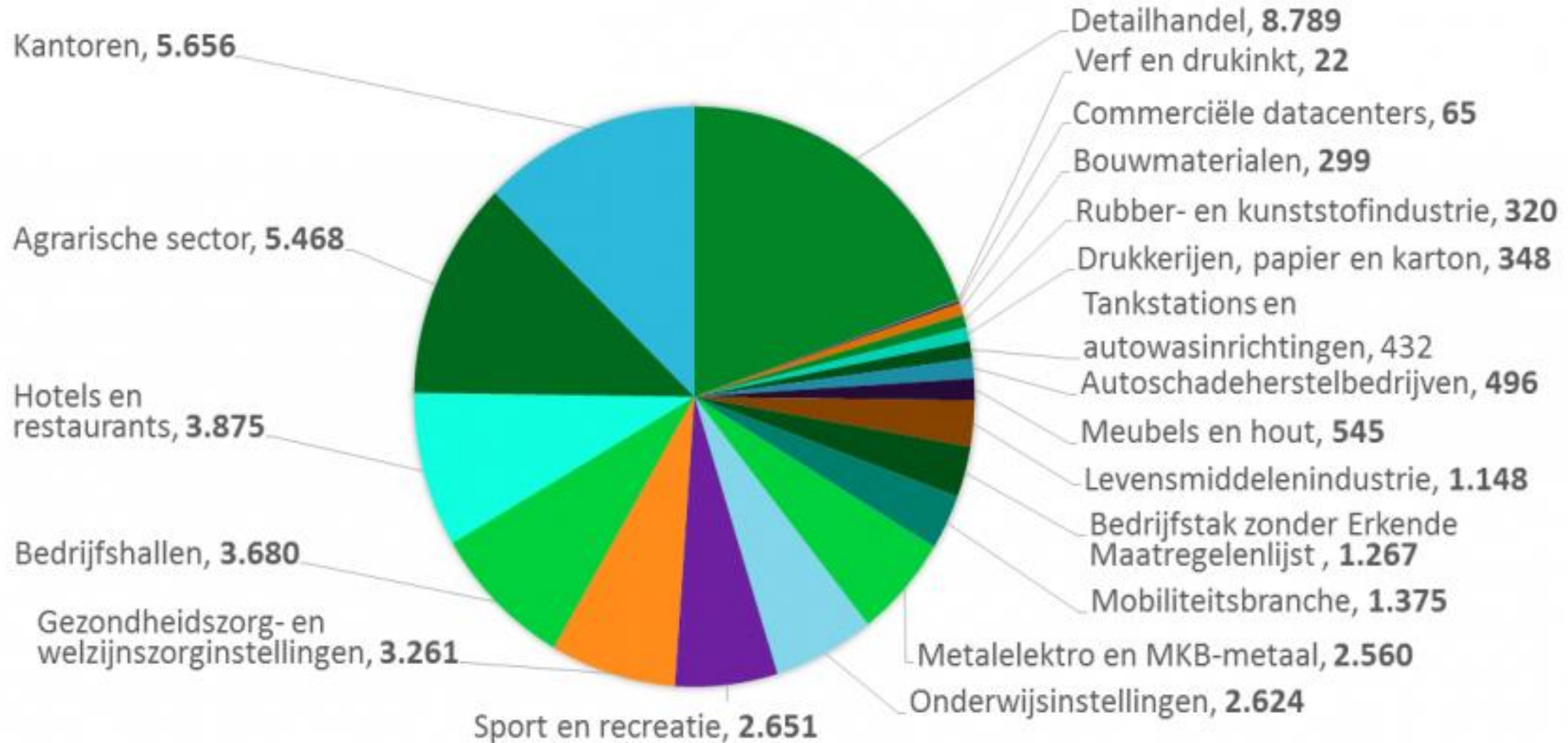
Activiteit	Doel DBO	Maatregel(en) DBO	Rubber- en kunststofindustrie maatregel nr.	Inpassing (voor het bedrijf) Techniek/ organisatie/ gedrag Indien van toepassing
GEBOUW				
Isoleren van de gebouwschil	Warmteverlies beperken door naden, kieren en andere openingen in muren en gevels.	Warmteverlies beperken door naden, kieren en andere openingen in muren en gevels: - Controleren op en het dichtmaken van naden en kieren in muren en gevels. - Controleren op en het beperken van onnodig openstaande buiten- en haldeuren. - Instellen van de automatische schuifdeuren in een zomer- of winterstand. - Periodiek controleren en herstellen van schade aan isolatiemateriaal. - Voorkomen van koudebruggen en het beperken van warmteverlies via bestaande koudebruggen.	GA1 t/m GA2	1 Informeer naar de mogelijkheden en kosten voor een eenvoudig thermografisch onderzoek. (organisatie) Controleer tochtstrips bij deuren en kozijnen. (techniek) 1 Deurdrangers toepassen. (techniek) Voorzieningen niet verwijderen/ blokkeren (deurdrangers/automatische deuren) (gedrag) Zorg voor afsluitbare ventilatieroosters (techniek) 2 Controleer instelling van automatische deuren (organisatie) 3 Onderbrekingen (tussen isolatie- of isolatie-delen), slechte afdichtingen verhelpen (techniek) (zie 1)

Informatieplicht energiebesparing t/m 12 januari 2020

Aantal Wet milieubeheer-inrichtingen per bedrijfstak

Totaal aantal ingediende inrichtingen: **44.881** uit 38.904 rapportages

Type C-inrichtingen

Wat staat er over 'energie' in de beschikking?

1. Niets

Ga er dan vanuit dat dit tezinnertijd gaat wijzigen; probeer aan te sluiten op de EML's

2. Energieonderzoeksverplichting (soms vierjaarlijks)

Format conform de E16 brochure van Infomil

3. Jaarlijks een uitvoeringsplan

Label C verplichting

- 2050 energieneutraal
- 2030 label A
- 2023 label C

<https://www.ep-online.nl/ep-online>

De verplichting geldt niet voor:

- Kantoren < 100 m²;
- kantoor(ruimte) gebruikt als nevenfunctie (<50% gebruiksoppervlak heeft kantoorfunctie);
- monumenten (Rijk/provincie/gemeente), met uitzondering van beschermde stads- en dorpsgezichten;
- binnen twee jaar te slopen/transformeren/onteigenen panden.

2. EED

Wat is EED?

Voor welke bedrijven?

Wanneer?

Inhoud?

Vrijstelling

Vierjaarlijkse audit verplichting

250 fte's of € omzet en balanstotaal

Eind december 2020; elke vier jaar

Zie format; incl. vervoer

ISO's, keurmerken

EED format

Inhoudsopgave voor een EED rapportage, ontleend aan het RVO format

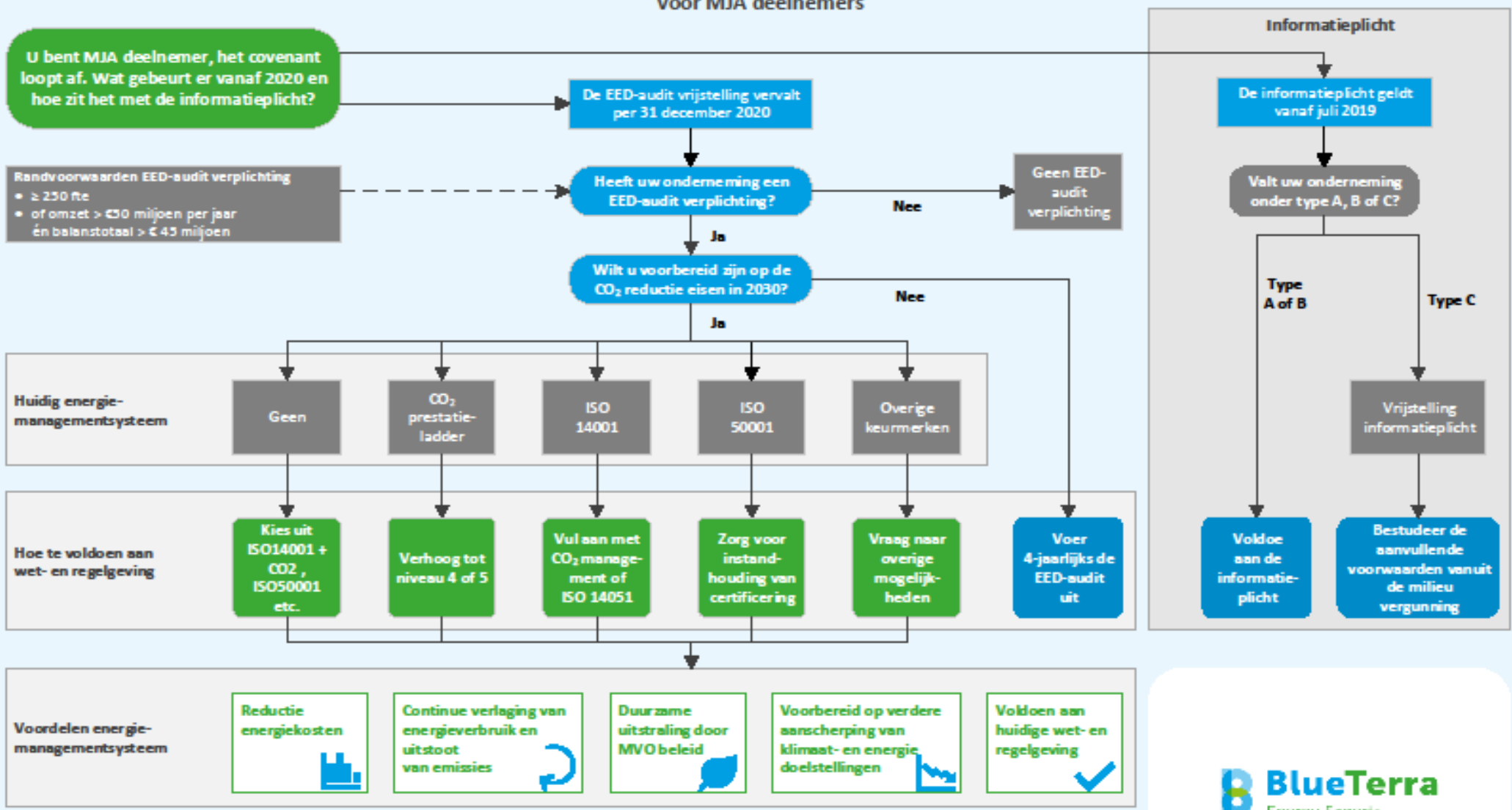
Inhoudsopgave

1	Algemene gegevens op concernniveau en inleiding.....	3
1.1	Inleiding.....	4
2	Beschrijving vestiging: Klik om tekst in te voeren	5
2.1	Schematisch overzicht en algemene beschrijving van de vestiging	5
2.2	Beschrijving gebouwen	5
2.3	Beschrijving installaties	5
2.4	Beschrijving processen	5
2.5	Beschrijving vervoer	6
3	Analyse Energieverbruik.....	6
3.1	Energiebalans	8
3.2	Analyse en conclusie energieverbruiksprofielen en energiebalans	9
4	Besparende maatregelen	9
4.1	Uitwerking besparende maatregelen.....	10
4.2	Samenvattend overzicht getoetste en aanvullende maatregelen	12

Opmerking: de bladzijdenummering is niet correct.

Aan deze inhoudsopgave wordt een advies toegevoegd over vrijstellingsmogelijkheden van de 4-jaarlijkse audit door óf een ISO certificaat óf een keurmerk.

Infographic EED-audit verplichting en informatieplicht voor MJA deelnemers

BlueTerra ondersteunt bij het implementeren en het behouden van energiemanagementsystemen. Ook voeren wij EED-audits uit, ondersteunen wij bedrijven met het voldoen aan de informatieplicht en geven wij invulling aan de milieuvergunning.

Voor meer informatie over uw situatie neemt u **contact** op met één van onze specialisten.

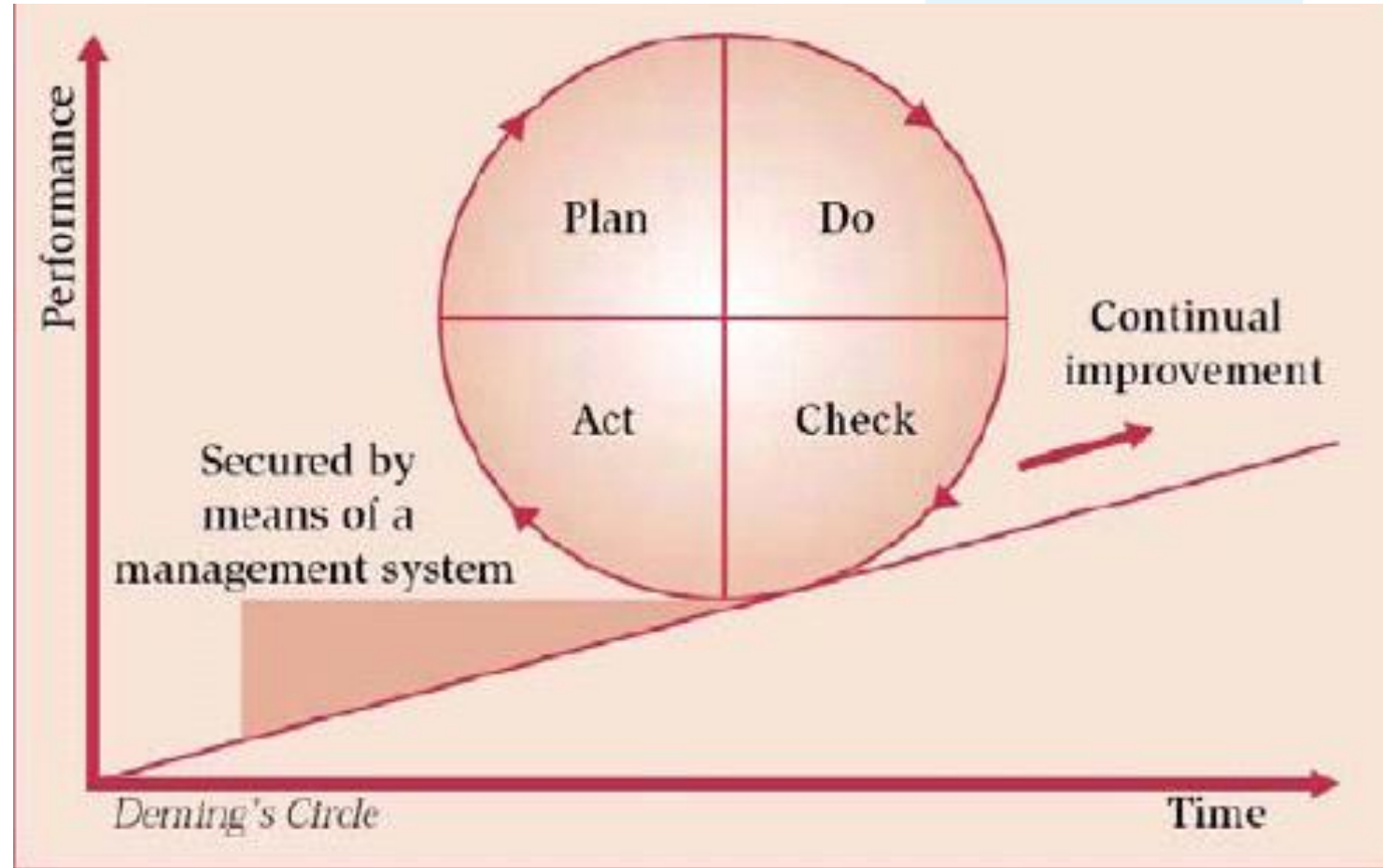

Empowering sustainability

www.BlueTerra.nl

Managementsystemen: Deming Cirkel

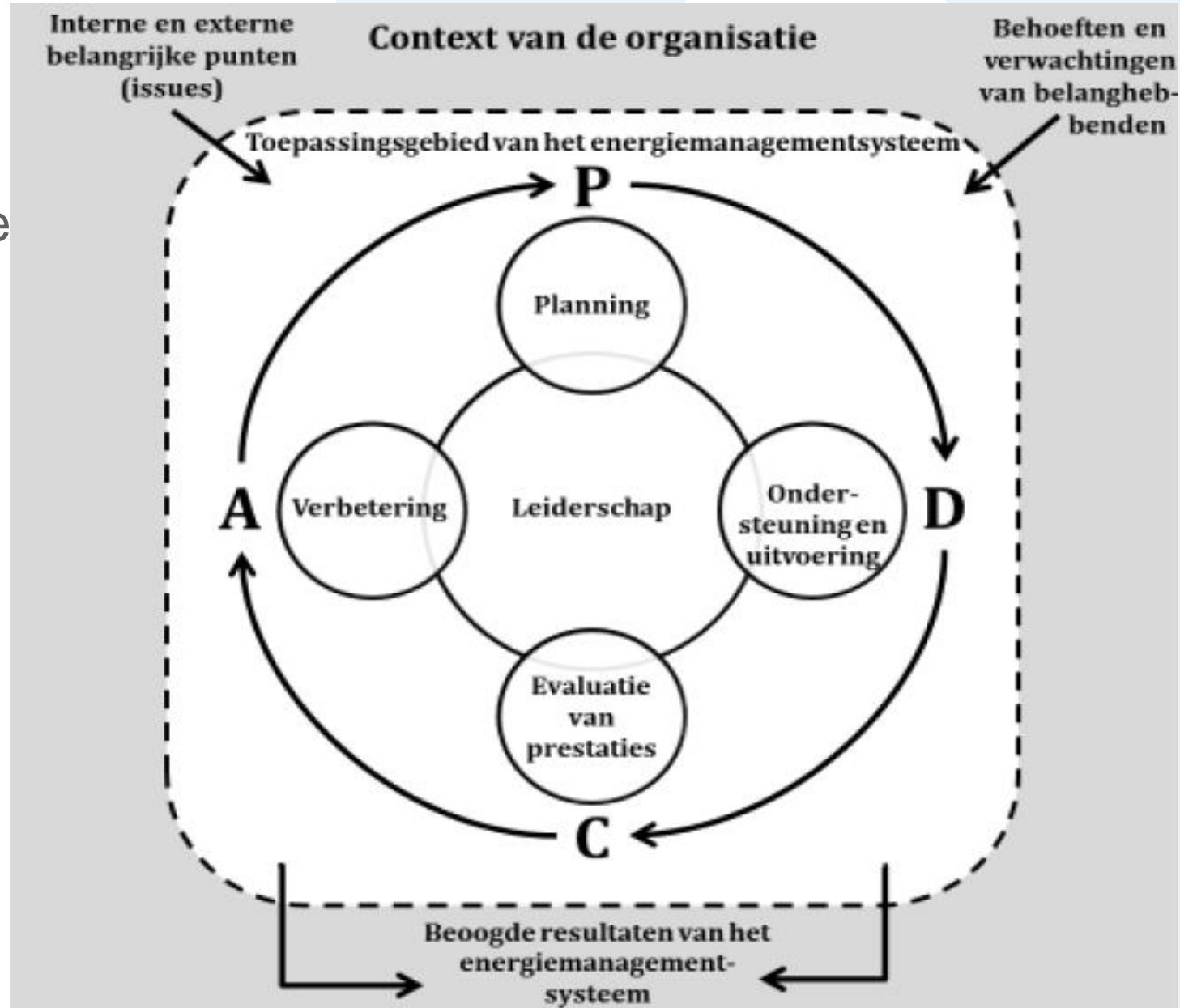

Onderdelen van ISO 50001

High Level Structure, HLS

4. Context van de organisatie
5. Leiderschap
6. Planning
7. Ondersteuning
8. Uitvoering
9. Evaluatie van prestaties
10. Verbetering

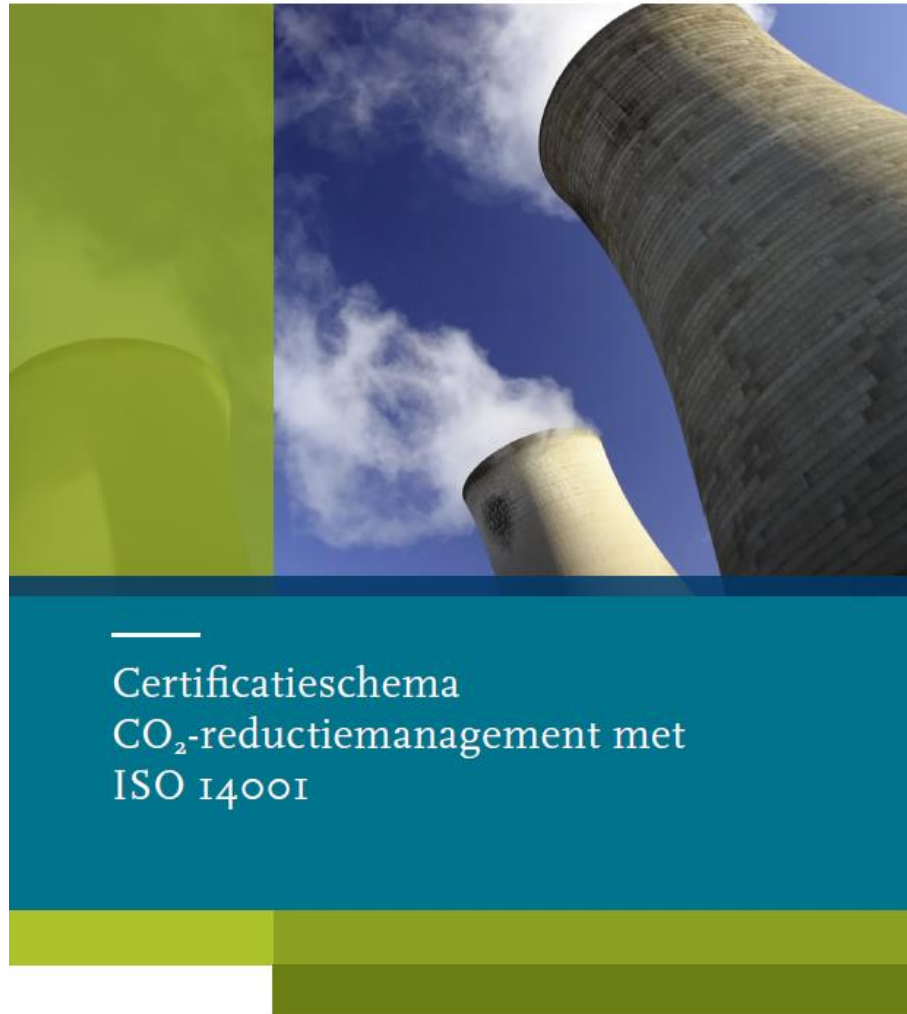

Overzicht keurmerken

1. BMWT Duurzame Bedrijfsvoering (alle niveaus)
2. BREEAM-NL in Use Good
3. BREEAM-NL in Use Very Good
4. BREEAM-NL in Use Excellent
5. BREEAM-NL in Use Outstanding
6. CO₂-Prestatieladder niveau 3
7. CO₂-Prestatieladder niveau 4
8. CO₂-Prestatieladder niveau 5
9. CO₂-Reductiemanagement met ISO 14001 (alle niveaus)
10. EarthCheck Zilver
11. EarthCheck Goud
12. EarthCheck Platina
13. EarthCheck Master
14. Erkend Duurzaam Plus
15. Erkend Duurzaam Premium
16. FastLane met EED-aanvullingen
17. Green Globe
18. Green Key met PLUS module (alle niveaus)
19. Lean & Green Star
20. Milieuthermometer Zorg (alle niveaus)

ISO 14001 met CO₂ reductiemanagement

Ontwikkeld voor ISO 14001 gecertificeerde bedrijven om aan de EED verplichting te voldoen. Voorkeur boven 14001 in combinatie met 14051 (material flow cost accounting)

Sluit aan op klimaatakkoord met CO₂-emissie reductie

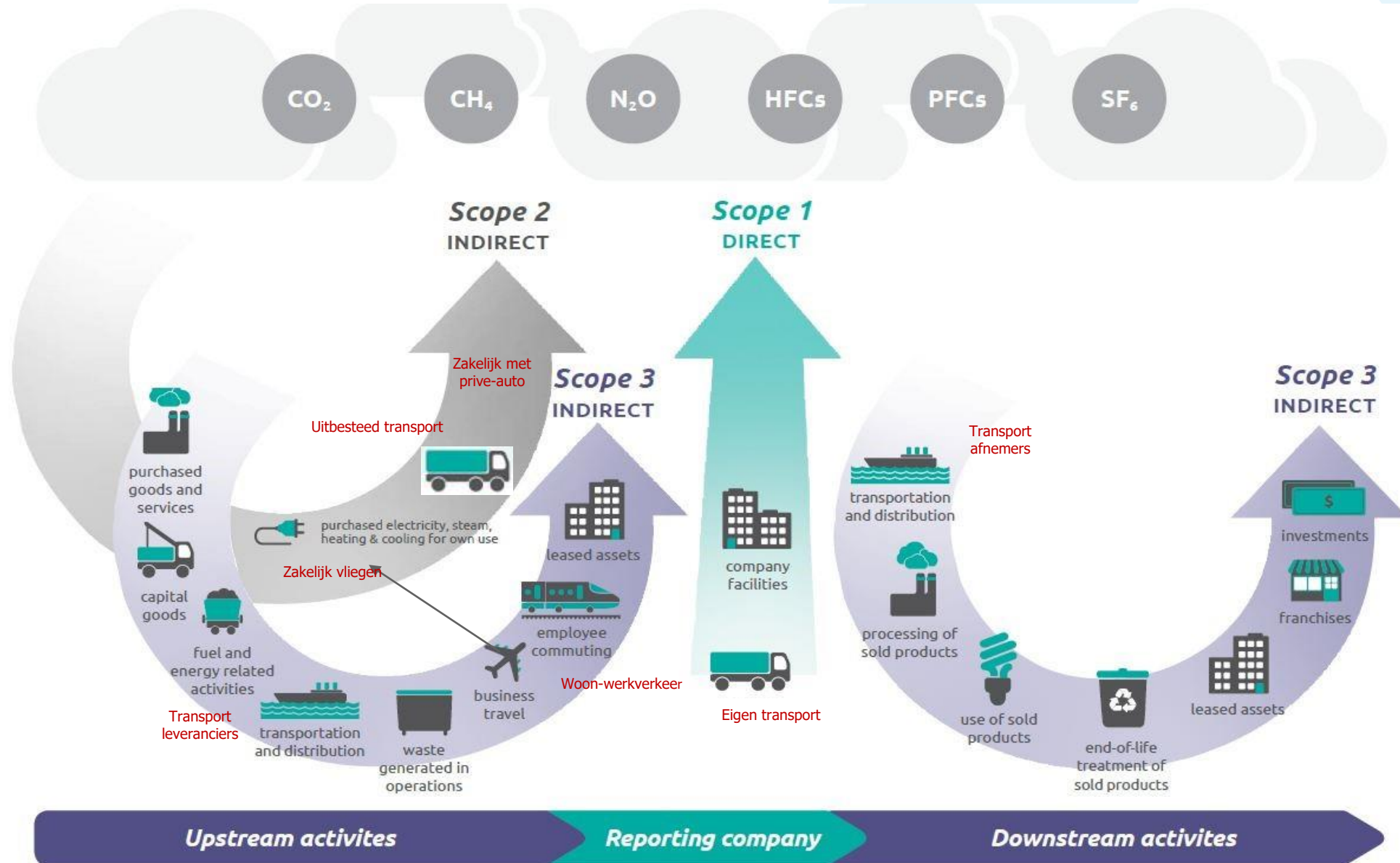
ISO 14001 met CO₂ reductiemanagement

Twee niveaus te onderscheiden (beide niveaus voldoen aan EED)

- 1. Energiemanagement:** op dit niveau worden per energiedrager de mogelijkheden tot energiebesparing bepaald voor de scopes 1 en 2 **aangevuld met transport** (voor zover beïnvloedbaar).
- 2. CO₂-management:** op dit niveau wordt een integrale benadering toegepast en vindt voor de verschillende energiedragers een omrekening plaats naar CO₂-emissies en worden keuzes gebaseerd op het realiseren van een maximale reductie van CO₂-emissies. Daarnaast worden explicietere eisen aan de identificatie **van scope 3-emissies** gesteld.

Scope 1,2,3

3. NRK-BT: E-Comply aanpak

Waarom E-Comply?

- Wens van NRK om alle bedrijven te ondersteunen
- Complexe wet- en regelgeving
- Efficiency en kwaliteit van dienstverlening verbeteren
- Jaarlijks training van consultants, werkzaam in de branche
- Continuering van goede relaties
- Aanbrengen van verdieping
- Brancheprojecten/innovatie aanjagen
- Platform voor uitwisseling kennis en ervaring tussen de bedrijven
- Versnellen

E-Comply voor alle inrichtingen; ook type C

Ontzorgingsproces om te voldoen aan wet- en regelgeving en realiseren continuïteit in besparing

Vierjarig abonnement; omvattende:

- Overzicht van wettelijke verplichtingen
- MJA monitoring over 2020
- Informatieplicht in 2020
- Ondersteuning bij het voldoen aan energiebesparingsplicht (jaarlijks controle energiegebruik, offertes beoordelen)
- Beoordelen Label C verplichting in 2023
- Helpdesk
- Ondersteuning bij vragen bevoegd gezag
- Deelname aan themabijeenkomsten
- Subsidie (op dit moment provincie Gelderland toegekend)
- Door deelname veelal eigen regie in uitvoeringstermijn van maatregelen

EU-Comply = E-Comply +

Ontzorgingsproces om te voldoen aan wet- en regelgeving en realiseren continuïteit in besparing

Vierjarig abonnement; omvattende:

- Overzicht van wettelijke verplichtingen
- MJA monitoring over 2020
- Informatieplicht in 2020
- Ondersteuning bij het voldoen aan energiebesparingsplicht (jaarlijks controle energiegebruik, offertes beoordelen)
- Beoordelen Label C verplichting in 2023
- Helpdesk
- Ondersteuning bij vragen bevoegd gezag
- Deelname aan themabijeenkomsten
- Subsidie (op dit moment provincie Gelderland toegekend)
- Door deelname veelal eigen regie in uitvoeringstermijn van maatregelen
- **EED audit incl. keurmerk/ISO advies en indienen bij RVO**

Kosten E-comply

E-comply (vier jaar)	klein- en middelverbruiker	grootverbruiker
NRK-lid	€ 4.800,-	€ 5.800,-
Geen NRK-lid	€ 5.800,-	€ 6.800,-
Gelderland subsidie (alleen via NRK)	€ 1.000,-	€ 1.000,-

Werken met eigen consultant is mogelijk. Voorwaarde is dat consultant training volgt en conformeert aan voorwaarden en werkwijze E-Comply.

Kosten EU-comply: alleen in combinatie met E-Comply

NRK Lid	EU-Comply (Alleen in combinatie met E-comply)	één locatielocaties met audits
ja	EED audit	Vanaf € 4.000,-	Basisbedrag + bedrag per audit
ja	CO ₂ management in aanvulling op ISO 14001	Vanaf € 5.000,-	
ja	ISO 50001 (nulmeting met implementatieplan)	€ 2.500,-	

4. Na lange onderhandelingen hebben we een Klimaatakkoord

Kabinet presenteert Klimaatakkoord: halvering CO2-uitstoot haalbaar

Halvering van de CO2-uitstoot in 2030 is haalbaar, concludeert het kabinet deze vrijdag bij de presentatie van het Klimaatakkoord. Ook verschuift het grootste gedeelte van de kosten voor de transitie van de burger naar de industrie, aldus minister Wiebes. Milieuorganisaties en vakbond FNV zijn het daarmee grondig oneens en schrijven het Klimaatakkoord voorlopig af.

UE3Vx_M54geRaXbjsXfb04YRefv1BLWic3ClikT6oxOJH7vMJY1GKNiNzzbUOp7EOf4JhJSgh8SDi...

Nieuwsoverzicht

- 28-06 Kabinet present Klimaatakkoord: uitstoot haalbaar
- 28-06 Klimaatakkoord: 'vermijdbare uitstoot'
- 28-06 'We kunnen de toekomst bouwen'
- 28-06 Kabinet nog niet Urgenda-vonnis
- 28-06 Prestatiecontract bouw ziet leven
- 28-06

Nieuws

Shell steunt Klimaatakkoord: 'Wij zullen ons deel doen'

12-09-2019 | 15:15

Vandaag heeft Marjan van Loon, president-directeur van Shell Nederland, een brief aan Klimaatberaadvoorzitter Ed Nijpels ...

Ondernemers zeggen kabinet steun toe bij realiseren klimaatambities

4. Wat zijn de verschillen tussen Energieakkoord (2013) en Klimaatakkoord (2019)?

1. Van energie - naar CO₂
2. Van techniek - naar maatschappelijke transitie
3. Van efficiency en besparing - naar verduurzaming en klimaat
4. Geen verplichtingen; wel kosten verhoging en stimuleringen

4. Klimaatakkoord: doelen per sector

Meer dan 100 partijen verlagen de CO₂- uitstoot van Nederland met 49% ten opzichte van 1990 via het

Klimaatakkoord

4. Klimaatakkoord heeft enkele pilaren

Wet/regelgeving (CO₂ heffing, normering) en energiebelasting (ODE)

Innovatieprogramma (klimaatvelop, DEI+)

Versterken van de regionale (clusters) aanpak/koplopersprogramma

SDE++

Er komen waarschijnlijk hogere belastingen + een CO₂ heffing voor ETS-bedrijven

1. Energiebelasting

Verhoging EB + ODE

2. CO₂-heffing (ontwerpfase)

- *Voor ETS bedrijven + afvalverbranding*
- *Per 1-1-2021*

Verhoging opslag duurzame energie (ODE)

Tabel 4: Tarieven opslag duurzame energie- en klimaattransitie (ODE) 2020

	2019	2020	mutatie
Aardgas in cent/m3			
0 - 170.000 m3	5,24	7,75	2,51
170.000 - 1.000.000 m3	1,61	2,14	0,53
1.000.000 - 10.000.000 m3	<u>0,59</u>	<u>2,12</u>	<u>1,53</u>
> 10.000.000 m3	0,31	2,12	1,81
Tarief glastuinbouw			
0 - 170.000 m3	0,84	1,24	0,40
170.000-1.000.000 m3	0,61	0,81	0,20
1.000.000-10.000.000 m3	0,59	2,12	1,53
>10.000.000 m3	0,31	2,12	1,81
Elektriciteit in cent/kWh			
0 - 10.000 kWh	1,89	2,73	0,84
10.000 - 50.000 kWh	2,78	3,75	0,97
50.000 - 10.000.000 kWh	<u>0,74</u>	<u>2,05</u>	<u>1,31</u>
>= 10.000.000 kWh	0,03	0,04	0,01
Belastingvermindering		55	55

4. Wat betekent dit voor mij?

Rekenvoorbeeld

- 2 miljoen m³ aardgas + € 24.000,-
- 5 miljoen kWh elektriciteit + € 65.000,-

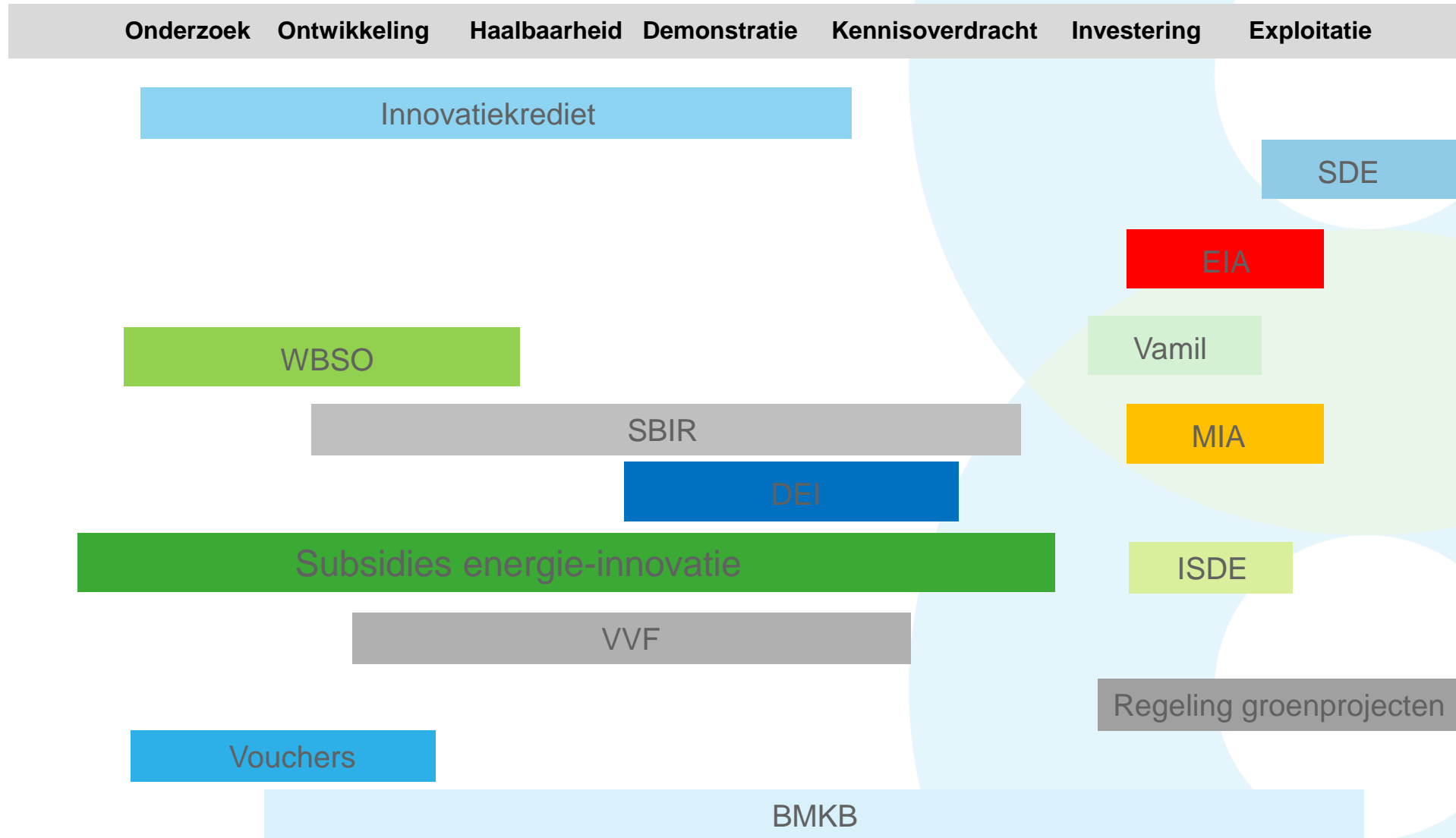
- Dus: meerkosten in 2020 zijn ca 90k per jaar

Rekenvoorbeeld

- 25.000 m³ aardgas + € 627,50
- 8 miljoen kWh elektriciteit + € 98.722,-

4. Subsidies

4. Subsidies

1. MOOI: Missiegedreven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie
2. Industrie 17 miljoen
3. Samenwerkingsverband: integraal
4. Projectomvang minimaal 2 miljoen
5. Eerst idee laten toetsen

4. Subsidies

1. SDE+(+) veruit belangrijkste regeling
2. Commercieel beschikbare techniek
 - Zonnepanelen
 - Houtketel
 - Windturbine
 - 2020: warmtepompen, MVR, elektrische boilers
3. Indiening:
 - SDE+: maart 2020 (1,2 mld euro)
 - SDE++: september 2020 (5 mld euro)

Doe mee met het NRK initiatief E-Comply en EU-Comply

**Sommige zaken kun je maar
beter samen aanpakken.**

**Het stenen tijdperk is niet geëindigd door een gebrek aan stenen.
Mogelijk eindigt ook het fossiele tijdperk niet door een gebrek aan
fossiele brandstof**

